

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 331/08-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. októbra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. D. B., B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C/103/2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. D. B. **o d m i e t a** pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. júla 2008 doručená sťažnosť MUDr. D. B. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C/103/2007.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ 1. júna 2007 podal okresnému súdu proti Stavebnému bytovému družstvu Bratislava II návrh „o neplatnosť hlasovania na domovej schôdzi dňa 24. 05. 2007“.

Okresný súd 15. augusta 2007 vyzval sťažovateľa na predloženie listinných dôkazov a na zaplatenie súdnych poplatkov.

Podaním z 22. augusta 2007 sa sťažovateľ vyjadril k výzve a súčasne požiadal o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov.

Dňa 5. septembra 2007 okresný súd zaslal sťažovateľovi na vyplnenie tlačivo „Potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch“.

Dňa 10. septembra 2007 sa sťažovateľ k veci vyjadril podaním z 8. septembra 2007.

Okresný súd uznesením z 10. októbra 2007 nepriznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov, proti ktorému podal na okresnom súde 22. októbra 2007 odvolanie. Krajský súd v Bratislave uznesením z 31. januára 2007 potvrdil napadnuté uznesenie okresného súdu a vec mu vrátil 10. marca 2008.

Dňa 1. apríla 2008 podal sťažovateľ Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky návrh na podanie mimoriadneho dovolania proti uzneseniam všeobecných súdov, ktorý bol odstúpený na vybavenie Krajskej prokuratúre v Bratislave (ďalej len „krajská prokuratúra“).

Krajská prokuratúra 9. júna 2008 oznámila sťažovateľovi, že dôvody na podanie mimoriadneho dovolania nie sú dané.

Podľa názoru sťažovateľa okresný súd vo veci vedenej pod sp. zn. 17 C/103/2007 nekonal, a preto 27. júna 2008 podal predsedníčke tamojšieho súdu sťažnosť na zbytočné prietahy v konaní, súčasne navrhol okresnému súdu vykonať ďalšie dôkazy a opravil petit svojho pôvodného návrhu.

Dňa 30. júna 2006 požiadal zákonnú sudkyňu „o ukončenie porušovania základných práv a marenie konania kriminálnym vypaľovaním súdnych poplatkov“.

Sťažovateľ ďalej v sťažnosti používa na adresu zákonnej sudkyne vulgárne a neprimerané výrazy, ktorá podľa neho „porušuje právo žalobcu na oslobodenie od poplatkov zo známych dôvodov a z dôležitého dôvodu, že bol oslobodený od súdnych poplatkov Uznesením Krajského súdu Bratislava sp. zn.; 3 Co/360/05-97 zo dňa 22. 09. 2006“.

Na základe toho sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C/103/2007 bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby okresnému súdu prikázal vo veci konať bez zbytočných prieťahov a priznal mu primerané finančné zadost'účinenie v sume 1 000 000 Sk.

Odvolačujúc sa na nepriaznivú životnú situáciu sťažovateľ žiadal, aby mu bol v konaní pred ústavným súdom ustanovený právny zástupca.

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd upravených buď v ústave, alebo v medzinárodnej zmluve o ľudských právach, pokiaľ o ich ochrane nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých ústavný súd nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

Sťažovateľ vidí porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v neprímeraných časových prieťahoch spôsobených nečinnosťou okresného súdu pri rozhodovaní o jeho žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov a domnieva sa, že jeho žiadosti malo byť okresným súdom vyhovené aj vzhľadom na iné prebiehajúce konania na všeobecných súdoch, v ktorých bol oslobodený od platenia súdnych poplatkov.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci

predovšetkým všeobecného súdництва. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Ústavný súd v prípadoch namietaného porušenia základných práv v dôsledku zbytočných prietáhov v konaní zapríčinených všeobecným súdom skúma, či sťažovateľ využil právne prostriedky, ktoré mu na ochranu jeho práv od 1. apríla 2005 poskytuje zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“) v ustanoveniach § 3 ods. 7 a § 62 a nasl. Preto ústavný súd o sťažnosti, ktorej predmetom je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, že sťažovateľ preukáže, že účinne využil označené právne prostriedky podľa zákona o súdoch, alebo že sa preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde) [obdobne napr. III. ÚS 197/05, III. ÚS 13/06].

Účinnosť spomínaného právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní (§ 3 ods. 7 a § 62 a nasl. zákona o súdoch) potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietáhov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona].

Vychádzajúc z obsahu sťažnosti a jej príloh ústavný súd zistil, že sťažovateľ v konaní, ktoré trvá od 1. júna 2007, podal 27. júna 2008 predsedníčke okresného súdu sťažnosť na prietahy v konaní. Následne sťažovateľ 7. júla 2008 doručil ústavnému súdu sťažnosť pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C/103/2007.

Podľa názoru ústavného súdu využitie uvedeného právneho prostriedku v lehote, ktorá uplynula od podania sťažnosti predsedníčke okresného súdu na jeho sťažnosť, do podania ústavnej sťažnosti nepredstavuje dostatočný časový priestor na poskytnutie možnosti napadnutému všeobecnému súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený nečinnosťou okresného súdu.

Ústavný súd zastáva stanovisko, že predmetná sťažnosť bola v okolnostiach prípadu zo strany sťažovateľa iba formálnym úkonom, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by inak takáto sťažnosť mohla mať, ak by predsedníčka okresného súdu dostala primeranú lehotu na prijatie opatrení proti zbytočným priesťahom v napadnutom konaní (obdobne napr. IV. ÚS 48/04, II. ÚS 101/06, III. ÚS 137/07, III. ÚS 217/08).

Ústavný súd konštatuje, že sťažnosť bola ústavnému súdu podaná v danom prípade predčasne, a to v čase, keď ešte nebolo možné dospieť k záveru, že by vyčerpanie právneho prostriedku, ktorý zákon sťažovateľovi na ochranu jeho práv účinne poskytuje a na použitie ktorého je oprávnený podľa osobitných predpisov, bolo bezúspešné a neprinieslo ňou sledovaný cieľ, ani k záveru, že napriek jeho využitiu predsedníčka okresného súdu primerane ešte nereagovala a nevyužila príležitosť, aby sama urobila nápravu a odstránila protiprávny stav zapríčinený nečinnosťou okresného súdu.

Ústavný súd k tomu ďalej uvádza, že namietané konanie na okresnom súde trvalo do podania sťažnosti ústavnému súdu iba 13 mesiacov. Túto dobu ústavný súd (ak navyše okresný súd konal počas tohto obdobia o procesných otázkach, ako je to vyplýva z úkonov účastníkov konania uvedených v sťažnosti) zásadne nepovažuje za dobu relevantne zasahujúcu do jeho základného práva na konanie bez zbytočných priesťahov (napr. m. m. IV. ÚS 200/03).

Ústavný súd však pripomína, že prípadne dlhšie obdobie nečinnosti všeobecného súdu, prípadne iné jeho konanie (neefektívny, nesústreďený postup súdu), ktoré by boli v príčinnej súvislosti s porušovaním základného práva na konanie bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, by nemuseli byť prekážkou

prípustnosti opätovného konania a rozhodovania vo veci samej podľa § 24 zákona o ústavnom súde. Dlhšie obdobie (táto otázka závisí od povahy veci) by totiž mohlo založiť inú kvalitu posudzovania zbytočných prieráhov v súdnom konaní.

Preto ústavný súd podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde rozhodol o tejto časti sťažnosti sťažovateľa tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Hoci sťažovateľ spomína v časti sťažnosti aj porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, v odôvodnení a ani v jej petite neuviedol konkrétne dôvody, v čom vidí porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa citovaného ustanovenia, preto sa touto časťou sťažnosti ústavný súd už nezaoberal.

Čo sa týka požiadavky sťažovateľa, aby okresný súd rozhodol o jeho oslobodení od súdnych poplatkov v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C/103/2007, pretože už v iných konaniach bol oslobodený od platenia súdnych poplatkov, ústavný súd k tomu uvádza, že táto otázka patrí výlučne do rozhodovacej právomoci všeobecných súdov, do ktorej ústavný súd nie je v danom prípade oprávnený zasahovať.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších nárokoch uplatnených sťažovateľom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. októbra 2008